

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 16 Września r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno dnia 15 Września.

Rozkaz Dzienny

Do Wojska DZIAŁAJĄCEGO.

Główna Kwatera. M. Warszawa. N. 435. d. 30 Sierpnia 1831 r.
Jeszcze jeden czyn znamienity, uwieńcza was nową sławą, waleczni wojownicy! Dumna stolica Polski upadła przed wami! ani rozległe warownie, ani zrozpaczona obrona, nie wstrzymały mężnych!

Zdumiwszy wroga bystrym przeysciem Wiśły, z właściwą wam nieustraszonnością i wytrwałością, postępowaliście ku murom Warszawy, i w waszychto mocnych prawicach gotowane było dla nieprzyjaciela uderzenie śmiałe, stanowcze—Groźne, stosowne postępowanie wojska, niosło przed sobą wczesny przestrah, — i rażone niepojęciem tłumy buntowników, wahały się w swoich przedsięwzięciach. Nadaremnie przywódcy ich, kilkakroć starali się nanowo doświadczać szczęścia w otwartym polu — Złamani wszędzie, śpiesznie biegli zamknąć się w stolicy, a zwyciężkie znamię nasze nie opóźniły się stanąć pod jej murami — Tu jeszcze raz potrzeba było oddalić chwilę zniszczenia wrogów — Chociaż mocny walecznością i serdecznością waszą, nie mogłem przedsięwziąć szturm miasta, przed potęceniem się nowych posiłków; — lecz w tymże czasie z zadowolaniem postrzegałem płomieniste pochopy i mężne usiłowania, z jakimi pragnęliście ukarać co rychley zuchwałych wiarołomców.

Czas zniszczenia buntowników, nakoniec przyszedł — i dzień 25 Sierpnia, dzień pierwszego, stanowczego spotkania się z nieprzyjacielem, oznamionowany został na zawsze w rocznikach wojen, i niezwyčajnym mężstwem waszém, i szczególnymi dziełami, które zbliżyły chwilę upadku Warszawy. Buntownicy, straciwszy, w tym strasnym dniu, cztery reduty i moone warownie pod Wola, z pośpiechem stawili się oświadczyć gotowość, poddania się Prawemu MONARSZE. — Jeszcze ostatnie ukaranie zatrzymane było nad ich głową; — ale zaślepieni nierozsądkiem, osmielili się upraszać korzyści, przeciwnych honorowi Rosyi, — i powtórny szturm był na to odpowiedzią.

Tu nowe dzieła nanowo pokazały wrogóm, jak nikczemne jest wszelkie przeciwienie się przed mocą waszey prawicy! Rażeni przestachem, skłonili czoło, kiedy w obu tych dniach, w obliczu ich, artylleryja nasza, podjeżdżając na półkartaczowy wystrzał, zdobywała, pod morderczym ogniem warowni, nieprzyjacielskie działa. Wstrzęśli się oni, uyrzawszy tak niezwyčajne mężtwo i krew zimną, z jaką piechota brała, bez wystrzału, mnogoliczne reduty, i odrętwieli z przestachu, kiedy jazda nasza, łamiąc wszystko, nieustraszona wrąbała się w rogatki miasta!

Tak świetnie są ukończone wiekopomne dni 25ty i 26ty Sierpnia, dni pamiętne dla Rosyi, drugą wielką bitwą, za całość i sławę Ojczyzny!

Orli polot, którym przenieśliście się przez potroiny szereg nieprzyjacielskich warowni, wzniesionych tysiącami rąk, w przeciągu kilku miesięcy, zdumił zuchwałych wrogów, — i już odtąd nie osmielili się oni więcej przedłużać swojego uporu, na ulicach Warszawy, gdzie nowe wały i palisady, mogły wskazywać im tysiące innych środków obrony.

Sławy, nabytey przez was, oprócz innych trofeów, świadkami są, 120 dział, po większej części zdobytych piersiami waszemi, waleczni!

Obowiązany wam za tyle znamienitych i szczególnych wypadków, przestałem do podnożka NAYMIŁOŚCIWSZEGO MONARCHY naszego, zupełne zaświadczenie, o tak nieśmiertelnych czynach waszych: — trudno mi było przed MONARCHIĄ odznaczyć waleczniejszych z pomiędzy was: wymienić jednego, byłoto wymienić całą Armią.

Przy szczerém, dziękczynnym wezwaniu do Boga mocy, opiekującego się orężem naszym, złożmy, waleczni towarzysze, hołd prawdziwego żalu, za poległych ze sławą na polu chwały. — Z rozpamiętywaniem czynów ich, niech się każdy z was utwierdza w tém przekonaniu, — że wojsko, tak mężne i tak dobrze urządzone, zostanie zawsze niezwyčajnym.

Autentyk podpisał: Jenerał Marszałek Polny
Hrabia Paskiewicz-Erywański.

Sankt-Petersburg dnia 5 września.

W naywyższym ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu wyrażono:

Dnia 29 sierpnia. Na osnovie prawa, postanowionego w Urządzeniu o CESARSKIEY Familii, Rozkazujemy: Nayukochańskiego Syna Naszego, Następcę Wszech-Rossyjskiego Tronu, JEHO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ, WIELKIEGO XIAŻĘCIA, ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA, odtąd na przyszłość mianować we wszystkich zdarzeniach PANEM Następcą, CESARZEWICZEM, WIELKIM XIAŻĘCIEM. (G.S.)

— Przez naywyższe dyplomata, nayłaskawiey mianowani kawalerami orderów: s. *Włodzimierza 1szej klasy*, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik, Hrabia Orłow (22 sierp.); udsarowani brylantowanymi znakami orderu s. *Alexandra Newskiego*: Majorossyjski-Wojenny Gubernator, Jenerał-Adjutant, Jenerał Jazdy, Xiażę Repnin; Deżurny Jenerał Głównego Sztabu J. C. M., Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik Potapow; i Kijowski Wojenny Gubernator, Jenerał-porucznik *Kniaźnin* (22 sierpnia).

— Przez naywyższy rozkaz dzienny, 28 sierpnia, JEHO CESARSKA MOŚĆ oświadcza Naywyższe Swe zadowolenie, Naczelnikowi Żandarmów komendy Wileńskiej, Sztabskapitanowi *Klimczyckiemu*, za gorliwość w służbie. (R.I.)

— Przez naywyższy ukaz J. C. M. d. 28 sierp. Stobodzko-ukraińskim Wice-gubernatoremznaczony, radca kollegialny *Beskorowaynow*, dotąd zostający w kancelaryi Komitetu Ministrów.

— Przez naywyższy ukaz J. C. M. d. 30 sierpnia, Jenerał-Kontroler Wojskowo-Rachunkowej Ekspedycyi, Radzca Tajny *Łagoda*, przy uwolnieniu od obowiązków, ze względów naymiłościwszych, na 54 lat służby gorliwej i bez nagany, otrzymał

w pensyi dożywotnię wszystkie dotąd pobierane wyznaczenia, wynoszące 11 t. rubli na rok.

— Kamerher, radca kollegialny, Xiążę Alexander Golicyn, który został w cywilney kancelaryi zmarłego s. p. Wielkiego Xięcia Cesarzawicza Konstantego, wyniesiony na Radcę Stanu.

— Przez najwyższe ukazy dnia 31 sierpnia: Rzeczywisty Radea Stanu, Poliwanow, wyniesiony na Radcę Tajnego, z rozkazem zasiadania w Rządzącym Senacie. — Senatorowi, Radcy Tajnemu, Baszłowu; rozkazano być dyrektorem komisyi budowania w Moskwie.

— Rządzący Senat przez ukaz okolny, pod 1 września r. t. ogłosił rozwiązanie zapytania: czy należy, prerogatywy, w ustawie o podniesieniu do stopni uczonych, zapewnione dla uczących się w skarbowych rossyjskich zakładach, rozciągać na tych, którzy się uczyli w zakładach Królestwa Polskiego? w ten sposób: zostawić wszystkie takie zakłady przy tych prawach i przywilejach, których każdy z nich, podług będących teraz prawideł i ustaw używa. (G.S.)

— Gazety tutejsze ogłaszają reskrypta N. PANA, jeden z d. 26 maja, na imię Jenerała piechoty Roth, przy daniu mu potretem Cesarskim i brylantami ozdobioney tabakierki, wyrażający podziękowanie za czynność w uśmierzeniu buntów w Podolskiej gubernii, drugi z d. 22 sierpnia, na imię Jenerała-adjutanta Hr. Orłowa, mianujący go kawalerem orderu s. Włodzimierza 1 klasy i dziękujący za przywrócenie porządku w okręgach osad wojskowych korpusu grenadierów i w mieście Starej-Russie.

— Przez Najwyższe rozkazy dzienne z d. 26 sierpnia, wykreślony ze spisu, zmarły, Prezydent Staroruskiego ekonomicznego komitetu Jenerał-major artylleryi Mewes. — Z d. 27 t. m. Podporucznik wojsk Polskich Leicht z, przyjęty zostaje do półku Feldmarszałka Hr. Rumiańcowa-Zadunajskiego grenadierów w stopniu chorążego.

— Przez Najwyższe ukazy do kapituly orderów mianowani kawalerami: z d. 13 sierpnia s. Włodzimierza 3 klas. za waleczność okazaną w bitwach z nieprzyjacielem, Dowódca 101 brygady 218y dywizyi pieszej Jen.-major Kochanow — Z d. 18 t. m. s. Jerzego 3 kl. za waleczność w bitwie 14 kwietnia przeciw powstańcom polskim Jen.-porucznik Skobelew — Z d. 21 t. m. s. Włodzimierza 4 kl. z kokardą, za waleczność okazaną w czasie napażenia przez znaczny oddział rokossan na szwadron półku Narwskiego huzarów, zostający pod wodzą Podpółkownika Żebrowskiego, i przeprowadzenie go do granicy Kurlandyi pomimo niebezpieczeństwa, tudzież za wypełnienie dokładne danych rozkazów, Obwodowy leśniczy Wileńskiej gubernii Kollegialny sekretarz Cuchanow — Z d. 22 t. m. s. Włodzimierza 5ey kl. za dokładne wypełnienie włożonego polecenia w dostarczeniu żywności dla czynnej armii Fligel-Adjutant J. C. M. floty kapitan 2ey rangi Łazarew — Z d. 27 t. m. s. Anny 2 kl. lekarze angielscy Russell i Barry na znak Najwyższego zadowolenia za okazaną gorliwość w leczeniu chorych na cholere.

— Przez Najwyższy zatwierdzone w d. 15 maja h. r. zdanie Rady Państwa, wydany został byłemu Półkownikowi artylleryi Fockowi 100-letni przywilej, na nowo-wynaleziony sposób wytapiania wszelkich rud metalicznych w piecach szkiełnoy budowy, za pomocą samych tylko drow, nie używając węgla. Ze względu na ważne zastosowanie, jakie mieć może wspomniany sposób, za zgodą samego Półkownika Focka, zaszczerłono, żeby przywilej jego rozciągał się na prywatne tylko fabryki, nie zaś na skarbowe.

— 27 sierpnia umarł tu zarządzający III Oddziałem przyboczney Kancellaryi CESARSKIEY, Rz. R. Stanu, Maxymilian von Fock. Pszczota Północna tak o tém donosi: „Wzyscy, którzy znali zmarłego, którzy z nim mieli jakiegokolwiek stosunki, potrafią ocenić wielką stratę, jaką sprawiła śmierć tego zacnego obywatela, tego cnotliwego, szlachetnego

człowieka. CESARZ nie miał wierniejszego sługi, Rossya gorliwszego syna, a ludzkość gorliwszego przyjaciela.”

— Zamieszkały w tutejszey stolicy lekarz Zagu, za zezwoleniem zwierzchności, otwiera u siebie nowy Ortopedyczny instytut, do którego przyjmować będzie dzieci od 5 do 16 lat wieku, mające jakiegokolwiek garby, ułomności ciała, lub narośle na kościach, dla ich leczenia i prostowania podług najnowszych w tym względzie metod i sposobów. Wszystkie potrzebne ku temu środki i maszyny, przygotować będzie Mechanik Dost, który przez lat 10 pracował po rozmaitych podobnych instytutach w Niemczech, szczególniej zaś w Instytucie Karolińskim w Würtzburgu, pod okiem Dr. Heina. PP. Leyb medyk Arendt, i Dr. Friedeburg przyjęli na się przy tym instytucie obowiązek doradców. Założyciel tego zakładu mieszka: w Petersburgu, w części Narwskiej, na Peterhofkim prospekcie, w domu Brygadiera Engelhardta N. 370.

— Dowódca 101 roty Grodzieńskiej brygady pogranicznej straży Sztabs-rotmistrz Pulkin, został wzięty w niewolę przez znaczny oddział powstańców polskich, który, przeprowadzając się przez rzekę Bobr w Świerzbutowie, napędził go przy wsi Dolistowie, dokąd się cofał z ośmiu konnemi objeżdżnymi, ciągle się odstrzeliwując; w czasie takowego cofania się, przez ostrożność schował za podszewkę surduta 3,500 rub. as., które miał na kupno koni, i tym sposobem ukrył tę sumę od poszukiwań powstańców; gdy zaś został odbity przez nasz oddział przy wsi Sokoldzie, niezwłocznie doniósł o tych pieniądzech. Tymczasem przy cofaniu się Pulkina od miasteczka Suchoweli do wsi Dolistowa, powstańcy zabrali mu bryczkę z rzeczami, przez co poniósł stratę na 2000 r. Chwalebny postępek Sztabs-rotmistrza Pulkina przełożony został N. PANU, i Jego CESARSKA Mość Najłaskawiej rozkazać rzucił wydać mu jednorazowie na wspomnienie 1,500 r., i ogłosić o tém przez gazety. (T.P.)

PRUSSY.

Berlin d. 3 września.

Zi rozkazu królewskiego, wojsko przywdziało żałobę na ośm dni, z powodu zgonu Feldmarszałka hrabiego Gneisenau.

— Cholera okazała się w tutejszey stolicy dnia 31 sierpnia i do dnia dzisiejszego umarło z niej 13 osób. Dnia 22 okazała się także w Tyłży.

— Ma być rozciągnięty kordon wojskowy wzdłuż Elby, od granic Saxonii do granic Hanowerskich, oraz od zbiegu Neissy z Odrą przez Guben do Kottbusa, i nakoniec wzdłuż rzeki Sprei do granic Saskich.

— Dnia 7 —

Dnia 1 t. m. zaszyły w Szczecinie rozruchy; wynikiły one z fałszywego tłumaczenia, jakie sobie czyniło pospólstwo, względem przedsięwziętych środków zdrowia; wieczorem depuszczono się kilku gwałtownych postępów, tak, że musiano użyć siły dla przywrócenia porządku. Wojsko raz kilka dało ognia do skupionego motłochu, który natychmiast rozbiegł się, i spokojność została przywróconą.

— Do dnia 7 t. m. zachorowało tu na cholere 87 osób, z których wyzdrowiało 2, umarło 49. (J.d.S.P.)

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 29 sierpnia.

Dwór znajduje się teraz w Schoenbrunn; komunikacje jednakże, nie są z niem przecięte. Otrzymało zaspakajające wiadomości z komitatu Zemplńskiego; więkza część zbuntowanych wieśniaków, powróciła do powinności, wojska zaś posłane do tych miejsc, wypuściły na wolność panów, których uwięzili wieśniacy. Cholera zmniejsza się w Presburgu, lecz panują tam gorączki nerwowe i dyarye, które wielu o śmierć przyprowadzają. Od dnia 13 czerwca do 26 sierpnia, zachorowało w Węgrzech, w 586 miejscach, 82,749 osób, z

z których 17,515 wyzdrowiało, a 41,632 umar-
ło. (J. d. S. P.)

S z w e c y a .

Sztokholm dnia 26 sierpnia.

Małżonka Xięcia Następcy tronu powiła zaw-
czera o godzinie pół do szóstej wieczorem, w zam-
ku *Drottningsholmskim* syna, któremu na chrzcie-
bę dane imiona *Nikołaj August*, z tytułem Xię-
cia Dalekarlii. Król prosił Najjaśniejszego Ce-
sarza Rosyjskiego i W. X. HELENE, aby byli chrze-
stnemi rodzicami nowonarodzonego. (J. d. S. P.)

F R A N C Y A .

Paryż dnia 28 sierpnia.

Zebrań deputowanych, które odbywa swe
posiedzenia u P. *Lointier*, i które składa się te-
raz ze 112 członków, podzieliło się na tyle sekcyy,
ile jest przedmiotów, wymagających szczególniej-
szej ich uwagi. W tym celu członkowie tego ze-
brania podzieliли się na siedm następnych komi-
tetów: sprawiedliwości i prawodawstwa, wyznań
i oświecenia publicznego, i spraw wewnętrznych,
skarbu i komór celnych, robot publicznych i han-
dlu, spraw zagranicznych, wojny i marynarki.
Oprócz tego została mianowana szczególna ko-
missya dla roztrząsania rozmaitych podawać się
mających projektów, tak przez rząd, jako też przez
członków izby, względem ważnej kwestyi o pa-
rowstwie; kommissya takowa składa się z PP. *La-
fayette*, *Odillon Barrot*, *Mauguin*, *Merilhou*,
Taillandier, *Comte* i *Dubois-Aimé*; wezwala o-
na jeszcze PP. jenerała *Lamarque*, *Tracy* i *Cor-
menin*, i rozpoczęła swoje prace.

— *Monitor* ogłasza za bezzasadne twierdzenie
pewney gazety, „jakoż marszałek *Macdonald*,
przedstawił Królowi listę parów, którzy prote-
stowali się przeciwko wszelkiemu projektowi do
prawa, któregoby celem było zniesienie dziedzic-
znego parowstwa; że marszałek był źle przyjęty
od Króla; i że prosił o uwolnienie od urzędu wiel-
kiego kanclerza Legii honorowej.”

— *Monitor* z dnia 26 zawiera okólnik prezy-
denta rady ministrów, wydany do prefektów, któ-
ry opisuje formalności, jakie mają się przestrze-
gać na przyszłych wyborach członków rad mu-
nicypalnych. Listy wybiercze w gminach mają
bydź zamknięte do dnia 15 września we wszyst-
kich departamentach.

— Marszałek polny *Schneider*, został miano-
wany jenerał-porucznikiem.

— Mieszkanie *Don Pedra*, opatrzone jest we
wszystkie, jakie można żądać, wygody. Jenerał
baron *Athalin*, pierwszy adjutant królewski, spra-
wuje przy nim obowiązek marszałka pałacowego.
Woltyżerowie liniowi, wybrani przez jenerała *Pa-
jol*, służą mu za gwardyą honorową. Podług *Ga-
zety Handlowey*, wydatki *Don Pedra*, własnym
podeymowane są kosztem.

— Były dey Algierski, miał dnia 24 u Króla pry-
watne posłuchanie, dnia zaś 26, jadł obiad u pre-
zydenta rady ministrów. Stosuje się on zupełnie
do naszych zwyczajów; i tak naprzykład: przyjął
zwyczaj, zachowywany względem biletów wi-
zytowych, na nich wyrażono jest: *P. Hussein był*
dey Algierski.

— Czytamy w *Kuryerze Francuzkim*: „Pierwszy
urzędnik Frankfortski wydał postanowienie, przez
które ogłasza jarmark doroczny zupełnie wolnym,
bez żadnych ostryżności, jakie Europa przepisuje
przeciwko cholercie. Rząd francuzki i ciasto dy-
plomatyczne, dowiedziawszy się o tém, wysłały
rozkazy do rozmaitych legacyi, zostających we
Frankforcie, aby uczyniono względem tego prze-
łożenie pierwszemu urzędnikowi. *Frankfort* jest
miastem wolnym, zależy jednakże od Związku Nie-
mieckiego. — Jarmark Frankfortski, w średnich
wiekach początek swój biorący, jest zebraniem,
na które zewsząd przywożone bywają towary; zje-
żdżają się nań Rosyanie, Polacy, Węgrowie, a
nawet mieszkańcy Azji. Można więc wystawić
sobie, jak takowy napływ ludzi ze wszystkich
stron Europy, nie ulegając żadney kwarrantannie,

i wnoszący tym sposobem do naszych granic na-
siona cholery, może bydź niebezpiecznym!”

— P. *Barthelemy* stanął przed policyą popraw-
czą, jako obwiniony o wydawanie gazety polity-
czney, bez złożenia na to potrzebney kaucyi; sąd
uznał pismo *Nemesis*, za gazetę polityczną, i P.
Barthelemy został skazany na miesiąc więzienia i
200 fr. kary pieniężney; nie przestał jednakże on
na tém i natychmiast zaniósł apellacyą.

— Prezydent *Boyer* naznaczył jeszcze 30 dni
czasu Francuzom, mieszkającym na *Haiti*, dla uło-
żenia swoich interessow i opuszczenia wyspy.

(J. d. S. P.)

A N G L I A .

Londyn d. 28 sierpnia.

JĘY CESARSKA WYSOKOŚĆ W. X. HELENA kilkakrot-
nie wyjeżdżała z *Sidmouth* do wewnątrz kraju, i
zwiedzała wszystkie znaczniejsze miejsca, leżące
między *Sidmouth* i *Teignmouth*.

— P. *Bligh*, nowy nasz sprawujący interes-
sa przy Królu Niderlandzkim, wyjechał do *Hagi*.

— Podług gazety *Star*, summa zebrana w Ir-
landyi i przeznaczona P. *O'Connellowi*, na dowód
wdzięczności narodowej, dochodzi do 25,000 f. szt.

— Na liście osób, które otrzymały prawo
polowienia w *Mid-Lothian*, w Szkocyi, na rok bie-
żący, postrzegać się dają imiona hrabiego *Ponthieu*
i hrabiego *Marnes* z *Holyrood House*; wiadomo,
że to są imiona przybrane incognito przez *Karola*
X i Xięcia *Angoulême*.

— *Gazeta Merkury Norwichski* twierdzi, iż
po otrzymaniu wiadomości o zgonie arcybiskupa
dublińskiego, lord *Grey* pisał do biskupa norwich-
skiego, ofiarując mu to miejsce; lecz pratat ten
odmówił jego przyjęcia.

— P. *A. Strahan*, sławny wydawca dzieł, i
dawniejszy członek parlamentu, w którym zasiadł
przez lat dwadzieścia jeden, do roku 1818, epo-
ki, w której usunął się zupełnie od spraw poli-
tycznych, umarł w 85 roku życia. Był on synem
W. Strahan przyjaciela sławnego doktora *John-
sona*.

— Otrzymałmy wiadomości o zgonie baro-
na *O'Connella*, półkownika w służbie austryac-
kiej i szambelana Cesarskiego. W r. 1762, baron
i krewny jego, jenerał hrabia *O'Connel*, wuy członek
parlamentu z hrabstwa *Kerry*, opuścili Ir-
landyą, w zamiarze dostęgiwania się za granicą; pierw-
szy wszedł do służby austryackiej, drugi zaś do służ-
by francuzkiej. Cesarzowa *Marya Teressa* nie-
zabawem skłoniła barona do opuszczenia zawodu
wojennego i mianowała go szambelanem; urząd ten
sprawował on przez lat pięćdziesiąt pięć, pod Ce-
sarzami *Józefem*, *Leopoldem* i *Franciszkiem*.

— *Hassan D'Ghies*, brat Beja Trypolitani-
skiego, znajduje się teraz w *Londynie*, dokąd przy-
był dla odparcia wszelkiego oskarżenia, i skieby
mogło być przeciwko niemu uczynione, wzglę-
dem śmierci majora *Laing* i względem zatrzyma-
nia jego papierów.

— Donoszą z *Kanady*, że emigranci Zjedno-
czonego Królestwa przybywają tam po 2,000 na
tydzień, i że spodziewają się, iż liczba ich w tym
roku dojdzie do 60,000.

— *Gazety z Buenos-Ayres* dochodzą do dnia
12 czerwca: pokoy nie był jeszcze zawarty mię-
dzy prowincyami, które powstały przeciwko sie-
bie. Lecz trwa ciągle zawieszenie broni i spozdie-
wają się spokojnego rzeczy ukończenia. *Tabago*,
Trinité i *Grenada* najbardziej ucierpiały, oraz
okręty, które stały w rozmaitych ciasninach.

— Listy z *Laguayra* pod dniem 5 lipca do-
noszą, że stosownie do układów, zawartych przez
jenerała *Monagas*, inni jenerałowie, opierający się
rządowi i ich wojska, złożyli broń i powrócili do
swoich siedzib.

— Ostatnie wiadomości z *Mexyku* donoszą,
że wszystko w tym kraju jest spokojnym, i że
wojsko jenerała *Bravo* zostało rozpuszczone. Pół-
ki liniowe wróciły do miejsc, gdzie wprzódy sta-
ły garnizonem, milicya zaś rozeszła się do domów.

— Podług przedstawienia, uczynionego izborn
mexykańskim, armia mexykańska ma się składać

z 61,010 żołnierzy, z których 37,573 składać będzie milicya. Summa przeznaczona na ministerium wojny, do dnia 31 czerwca 1832 wynosi 14,568,945 pesos. Summy posiłkowe dla marynarki, wyznaczane do tejże daty, wynoszą 302,507 pesos. (J.d.S.P.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 29 sierpnia.

Gazeta *Staats-Courant* ogłasza listę wojskowych zabitych, ranionych, lub zginionych, podczas ostatniej kampanii; podług tej listy, liczą 115 zabitych, 555 ranionych, a 60 zginionych. Godnym jest uwagi, że większa część imion wyrażonych na tej liście są prawdziwie holenderskie, co dostatecznie zbija kłamliwe twierdzenie, jakoby wojsko nasze było zbiorem zagranicznych najemników.

— Dnia 3 września. —

Dnia 29 Król odbywał przegląd, na równinie pod *Woensel* 30 do 34,000 wojska; znajdowała się na nim cała familia królewska. Nazajutrz był drugi podobny przegląd na równinie pod *Gilze*. Król, Królowa, i cała familia królewska powrócili już do *Hagi*. Król uczynił wiele podwyższeń w wojsku; Xiążę *Oranii* mianowany został *Feld-marszałkiem*, i otrzymał dwie z liczby armat, zabranych Belgom pod *Hasselt*; będą one stały przed letnim jego pałacem w *Soestdyk*, na pamiątkę tej potyczki.

Bruxella dnia 29 sierpnia.

Jenerał *Niellon* otrzymał dowództwo pierwszej brygady 1szej dywizyi.

— Sztab główny armii belgickiej liczy 48 oficerów; z tej liczby czterech tylko stawilo się dla zdania przepisanego examinu.

— Jenerał *Daine* wydał pamiętnik dla usprawiedliwienia postępowania armii *Mozy*.

— Gazeta antwerska donosi, iż żegluga na *Skaldzie*, znowu jest dozwoloną wszystkim banderom.

— Dnia 2 września —

Podobno, że cały korpus armii marszałka *Gérarda* rozłoży się częścią w *Belgium*, częścią zaś we *Francyi*, na całej granicy od *Lille* do *Givet*. Kilka jednakże półków stać będzie w dwóch punktach, nieco więcej posuniętych ku środkowi *Belgium*; jednym z tych punktów będzie *Namur*, drugim *Nivelles*. Główna kwatera od dnia 28 przeniesiona jest do *Bruxelli*. Marszałek *Gérard* zajmuje dawniejszy pałac *Rejents*. Oficerowie sztabu głównego, między którymi znajduje się jenerałny płatnik armii, stanęli na kwaterach w mieście. Dnia 30 główna kwatera udała się do *Nivelles*; zamek leżący nie daleko od przedmieścia *Nivelackiego*, ma być oddany pod rozporządzenie marszałka *Gérarda*.

— Komendant portu antwerskiego doniósł ministrowi spraw zagranicznych, że jenerał *Chassé* uwiadomił go, iż wojska holenderskie ustąpią z twierdzy *S. Maryi*, leżącej na lewym brzegu *Skaldy*, oraz z grobli *Zwyndrechtskiej*; po ich wyściu natychmiast zajmą się naprawą grobli poprzecznej, dla położenia końca napływowi wody. Kilkanaście baterii, które znajdowały się o 300 kroków od ścian cytadelli zostały rozrzucone; do kanałów wprowadzają wodę, armaty zaś zaprowadzono do magazynów. Ogłoszono, iż miasto *Antwerpia* nie jest już w stanie oblężenia.

— PP. *Surlet de Chokier* i *Mean* zostali wybrani na senatorów z powiatu leodyjskiego; w *Bruxelli* hrabia *Aerschot*, P. J. *Hoogvorst*, *Merode* i *Heytz*; w *Antwerpii*, PP. *Albert Cogels* i *Dubois*. P. *Lebeau* został wybrany senatorem przez powiat bruxelski, a deputowanym przez leodyjski. Powiadają, że P. *Surlet de Chokier* nieprzyjmuje urzędu Senatora, na który został wybrany.

— Przygotowują dawniejszą salę pierwszej izby stanów jenerałnych na posiedzenia senatu belgickiego.

— Postanowienie królewskie z dnia 29 naczynia przy ministerium spraw wewnętrznych radę zdrowia, złożoną z siedmiu członków.

— Jenerał artylleryi francuzkiej, *Ewans*, przybył do *Bruxelli*. Domysłają się, iż będzie proszony o udzielenie rad swoich względem administracyi artylleryi belgickiej.

— Pierwszy zaciąg gwardyi narodowej znowu będzie zostawał na stopie wojennej, i całe wojsko przygotowuje się do kampanii w pierwszych dniach września.

Luxemburg dnia 24 sierpnia.

Prezydent kommissyi rządu wielkiego księstwa wydał postanowienie, w którym upomina mieszkańców, aby nie należeli zgoda do wyborów, mających nastąpić w *Belgium*, dla mianowania senatorów i deputowanych. Mieszkańcy miasta *Luxemburga*, którzyby mimo ostrzeżenia znajdowali się na takowych wyborach, zostaną wyłączeni z miasta, i wstęp do niego będzie im wzbroniony. (J.d.S.P.)

NIEMOY.

Hamburg dnia 5 września.

Piszą z *Lubeki* pod dniem 4 września (23 sierpnia), że statek parowy *Nikolay I*, zawinął do przystani w *Travemunde* ze 28 podróżnymi, jadącymi z *Sankt-Petersburga*; między nimi znajdują się: Xiążę *Mortemart*, syn jego, hrabia *Bearn*, i t. d. (J.d.S.P.)

SZWAJCARYA.

Bazylea dnia 27 sierpnia.

Sejm związkowy wystąpił do *Bazylei* kommissyą dla przywrócenia porządku w tym kantonie; kommissya ta, wydała dnia 24 sierpnia do mieszkańców kantonu odezwę, w której upomina, w imieniu Seymu powstańców, aby złożyli broń natchmiast i wrócili do prawnego porządku; wymaga też ona wyrzucenia od Rządu *Bazyleyskiego*, aby zaniechał wszelkiego rozlewu krwi: „Rząd *Bazyleyski*, powiedziano w tej proklamacyi, skłonił się do życzeń seymu; lecz dowiadujemy się, że osoby uzbrojone w kantonie odmawiają poddania się jego rozkazom; oznajmujemy zatem, że sejm użyje siły w razie, jeśli by opór takowy trwał dłużej.“ Proklamacya ta jednakże nie sprawiła żadnego skutku; owszem powstańcy ustanowili dnia 25 *Landsgemeinde*, na którym przystąpiono do wyznaczenia tymczasowej kommissyi; uchwalono zaciąg 300 ludzi dla jej obrony, i podatek dla opatrzenia się w proch i ołów; wezwano także gminy, aby wystąpiły członków dla obrania czasowego zastępcy Rządu. Posłowie seymowi protestowali się przeciwko wszystkim takowym czynnościom.

— Dnia 29 —

Sejm postanowił, aby było natychmiast w gotowości 4,473 żołnierzy, dla przyprowadzenia do skutku środków, przezeń uchwalonych, względem interesów w kantonie *Bazyleyskim*. — *Landsgemeinde* zwołane przez powstańców, było tak nieliczne, że kommissya tymczasowa osądziła, iż niepodobna jest cokolwiek stanowić, lub naznaczyć rząd tymczasowy. Nowe zgromadzenie zwołane było na dzień 29, na którym znowu przekonano się, że naczelnicy powstańców nie chcą poddać się rozkazom Seymu i powrócić do prawnego porządku, że wiele gmin i osób są stronnikami istniejącej konstytucyi, i że ona mało liczy przeciwników. (J.d.S.P.)

SPRAWY GRECKIE.

Korfu d. 17 sierpnia.

Nienukontentowanie, trwające od niejakiego czasu na wyspach greckich, a szczególnie na *Hydrze*, okazało się teraz przez otwarte powstanie; *Hydriotowie* zabrali w *Poros* fregatę *Hellas* i inne statki wojenne greckie. Sir *F. Adam*, lord naczelny kommissarz wysp Jońskich, wyjechał dziś na statku parowym jońskim do *Ankony*, skąd uda się do Anglii. (J.d.S.P.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W Anglii do pieczenia ciast używają maki z pszenego stodu, który się wyrabia zwyczajnym sposobem, uważając tylko, iżby się suszył w bardzo umiarkowanym cieple, a przed oddaniem do mliwa wyciera się w ręku i wywiewa dla oddzielenia rostków. Ciasta z takiej maki mają być stódkawego, wybornego, smaku. (T.P.)

DODATEK

Wilno dnia 16 Września o. s. 1831 roku.

O s w i a d c z e n i e.

2 Roku 1831 meca sierpnia 31 dnia. Na Urzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskim Pttu Bobruyskiego process współ z manifestacją Imieniem JW. Stefana Korybutt Daszkiewicza b. Marszałka tegoż Powiatu zanoszą się z następnych wydarzeń: w roku 1815 maja 16 dnia kiedy Obtestant zawierał ślubne związki z W. Ludowiką Nowicką Komornikówną Litewską, wtedy oney oyciec W. Tymoteusz Nowicki Komornik Litewski, i wuy W. Tomasz Miedzichowski b. Sędzieja Graniczny Pttu Mozyrskiego, za sumę posagową 6,000 rubli sr. dobrowolnie przez nich zadeterminowaną wydali, samojednemu Obtestantowi pooddzielne obligi: jeden i drugi na 3,000 rub. sr.; biorąc zarazem od Obtestanta assekuracye, że póki pierwszy nie skończy rachunków, za pomiar ze skarbem XXżąt Radziwiłłów, a drugi nieściągnie od tychże Xiążąt summy na zastawie majątności Horodatycz w Ptoie Mozyrskim opartej, póty posagowa summa niepowinna bydź przez Obtestanta odbierana, z obowiązkiem jednak opłaty przez nich procentu, od pierwszej piątego, a od drugiej szóstego; za jakowe to summy rzeczonymi obligami upewnione, obtestant nawzajem wtedyż wydał, i w przeciągu tegoż roku przyznał reformacyyny swey żonie dokument na 12,000 rub. sr. Po upływie niejakiemu czasu, oba rzeczeni obligodawcy załatwiwszy swe interessa ze skarbem Radziwiłłowskiem, odzyskali należne sobie summy przez nabycie majątności Owanty, Wileńskiej Gubernii w Powiecie Wiłkomierskim leżącej; z momentem czego powyż rzeczona Obtestanta assekuracya w znaczeniu swém ustała, a Obtestant jako właściciel summ obligami sobie upewnionych, otrzymał zupełną moc czynienia dopominku tak o sam kapitał, jako też i o należny od nich całkowity procent. Między tém w pożyciu małżeńskim Obtestanta z swą żoną, dał Bóg potomstwo, z którego pierwórodna córka Stefania pędzi już rok piętnasty swojego wieku. Obtestant będąc zawsze troskliwym o zostawienie po sobie dla swych dzieci tak własnego funduszu, jako i rzeczonego posagowego wniosku, poruczył owe obligi żonie swey jadącej na kuracyą do Wilna, gdzie oney oyciec i wuy mieszkali, żądając, aby ewikycya onych na nabytym majątku Owancie była oparta; lecz o jak niespodziany nastąpił zawod!... Bowiem żona Obtestanta w niejakowychś na przyszłość układach, zmówiwszy się z swojemi oycem i wujem, wzięta od nich obligi na wspólne już imię, zapomniawszy na to, że takowe obligi zostały dla niey przez Obtestanta osobnym reformacyynym zapisem w ręku oycy pozostałym zabezpieczone; więc żona nie może bydź żadną rzeczonymi obligów uczestniczką, czyli spółniczką; a jednak korzystając z powolności męża wszystko dla niey wierzącego, wkrótce i takowe obligi nie wiadomo gdzie schronić potrafiła. Między tém rzeczoną majątność Owantę W. Sędziemu Pomernackiemu wybyto, a część summy za oną wziętą Xięciu Eustachemu Sapiezie na procent oddano. Obtestant więc w celu ubezpieczenia funduszu posagowego dla dzieci swych rzeczoney Stefanii córki, oraz dwóch synów Hektorem i

Tytusem zwanych należącego, zmuszony rozwinąć proceder w Sądzie Powiatowym Bobruyskim, gdzie żona Obtestanta mieszka, i gdzie wydany dla niey zapis reformacyyny ma swą ewikycyą, pozywając przed tenże Sąd swą żonę i rzeczonymi obligodawców, jako uczestników zdiatelnego dla Obtestanta podstępu, a nawet i tych, w których znajdujają się na procentach należne do nich kapitały, jako to W. Sędziego Pomernackiego nabywcę Owanty, i Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Eustachego Sapiehę, zastrzegą razem, iżby ci Ichmość sum z wybycia majątności Owanty pozostałych, iako hypoteki dzieciom Obtestanta należney do ukończenia rozprawy między Obtestantem, onego żoną i rzeczonymi wyżej obligodawcami wypłacać nie raczyli, pod nieważnością jakichkolwiek o też summy późniey nastać mogących układów. Gdyż Obtestantowi i to jest wiadomo, że onego żona, w majątku Obtestanta naywygodniey żyjąca, na fundamencie nie należnych do niey obligów, od których Obtestant przez lat kilka już procentu nieodhiera, zaciąga bez wiedzy Obtestanta u wielu osób kredyty; a przez to fundusz swych dzieci przez Obtestanta we wszystko hojnie opatrywanych, i należycie edukowanych widocznie uszczupła i krzywdzi. Jakowe oświadczenie Obtestant przed Sądem i publicznością powodowany tu zjaśnionemi okolicznościami i innymi prócz tych, zanosząc i mając awizować go przez Gazetę Kuryera Litgo, własnoręcznie podpisuje: Stefan Korybutt na małych Widzkich Daszkach Daszkiewicz b. Pttu Bobruyskiego Marszałek.

Roku 1831 meca augusta 31 dnia, po rezolucyi Sądu Ziemskiego Powiatowego Bobruyskiego na podaną prośbę od JW. Stefana Korybutt Daszkiewicza b. Marszałka tegoż Pttu zakroczoney, niniejsze oświadczenie do akt Sądu tegoż przyjętém zostało; o czém, jak równie że toż oświadczenie stosownie do wzmienioney prośby może bydź umieszczoném w Gazecie Kuryera Litgo, poświadcza się za należyty podpisem i przyłożeniem urzędowey pieczęci.

Sędzia Ziemski Ignacy Łaniewski Wołk.

Jest w aktach świadczę Bernard Szpindler Regent Ziem. Pttu Bobruys. (473)

Obwieszczenie.

3. Ignacy Houwald Sędzia Grodzki, Jan Czyż Pisarz Ziemski powiatu Wileńskiego, Bernard Karłowicz Pisarz Ziemski Trocki, Karol Downarowicz Sędzia Grodzki Wileński i Jerzy Kwinta Pisarz Grodzki Zawileyski, Urzędnicy Dekretem Remissyynym Sądu Głównego Wileńskiego na domiar satysfakcyi wierzycielom Ur. Tadeusza Wierzbowicza Podkomorzego Oszmiańskiego i Kawalera naznaczeni.

Oznajmujemy tym naszym urzędowym obwieszczeniem listem. Iż Dekretem Remissyynym Sądu Głównego 2go Departamentu Gubernii Wileńskiej 1830 roku 7bra 4 dnia zapadłym, na domiar satysfakcyi kredytorom i preteusem tegoż Urodzonego Tadeusza Wierzbowicza Podkomorzego Oszmiańskiego i Kawalera, Taxa i Exdywizya jego majątków Kamionki w Wileńskim i Małazowszczyzny w Oszmiań-

Wilno dnia 16 Września r. s. 1831 roku.

OGŁOSZENIA.

Z Polecenia JO. Woennego Jenerał-Gubernatora Jenerał-Adjutanta i Kawalera Xięcia Dothorukiego zawiadamia się, iż wszelkie prośby, podające się na herbowym papierze, przyjmowane być mogą tylko w Poniedziałek, Srrodę i Piątek od godziny 12 do 2 po południu. W Obowiązku Adjutanta Sztabu (502) Kapitan i Kawaler Listowski.

Od Urzędu Marszałka Gubernskiego Wileńskiego.

1. JW. Gubernator Cywilny Wileński w odezwie do mnie z d. 11 idącego miesiąca września N. 18,522 w rzeczy dostarczenia żywności dla Woyska żądał między inném, aby ta Jego odezwa i jej dołączenia, dla dokładniejszego zawiadomienia Obywateli, były ogłoszone przez gazetę Kuryera Litewskiego; przeto kazałem rzeczoną odezwę, i dołączenia przełożyć na język polski z należytą dokładnością, i tu pomieszczam: jako to:

1mo Odezwa JW. Gubernatora Cywilnego do Pełniącego Urząd Marszałka Gubernskiego Wileńskiego; Kowieńskiego Marszałka Powiatowego, z d. 11 września 1831 roku N. 18,522.

Dołączając przy tém w kopii rozkaz JW. Głównodowodzącego 1szą Armią z d. 3 idącego września N. 2040 dany byłemu JW. Wojennemu Gubernatorowi Wileńskiemu i Grodzieńskiemu, tudzież kopią okolney mojej odezwy do JW. Marszałków Powiatowych, Wileńskiego, Oszmiańskiego, Trockiego, Kowieńskiego, Zawileyskiego, Brastawskiego i Witkomierskiego, przez które żądałem od nich wezwania Szlachty do dostarczenia dla Woyska, zaczynając od d. 1 października, prowiantu i furażu po 1 d. stycznia roku 1832, w takiej proporcji, jakiej potrzeba w każdym oddzielnym Powiecie, za pieniądze gotowe, ceną wszakże dogodną dla Skarbu, upraszam JW. Pana udarować mnie bytnością swoją na d. 22 idącego września dla naradzenia się i sporządzenia ostatecznego w tym przedmiocie aktu. Przy tém czyby się nie zdało Panu, tę moją do niego odezwę i dołączenia jej, umieścić w gazecie Kuryera Litewskiego dla łatwiejszego doyscia treści teyże odezwy do wiadomości obywateli.

2do Kopia okolney odezwy JW. Gubernatora Cywilnego do JW. Marszałków Szlacheckich, Wileńskiego, Oszmiańskiego, Trockiego, Brastawskiego, Zawileyskiego, Witkomierskiego i Kowieńskiego od d. 11 września roku 1831.

Z dołączającego się przy tém w pięciudziesięciu exemplarzach drukowanych rozkazu P. Głównodowodzącego 1szą Armią z d. 3 idącego września N. 2040, na imie P. Jenerał-Adjutanta Chrapowickiego, JW. Pan dowie się, że w celu zabezpieczenia żywności dla Woysk w Gubernii Wileńskiej z d. 1go następującego października po d. 1 stycznia roku przyszłego 1832, tenże JW. Głównodowodzący raczył uznać za najlepszy i najspeyniejszy sposób ten, aby obowiązać Szlachtę Gubernii do przyjęcia na się dostar-

czeń w wiedzę Skarbową Prowiantką, krup, owsa i siana, z opłatą za te produkta taką ceną, jaka ze wspólnej narady Szlacheckich Marszałków Powiatowych ze mną, ustanowiona będzie.

W skutek tego upraszam JW. Pana, narychley przełożyć Szlachcie swojego Powiatu o treści pomienionego rozkazu JW. Głównodowodzącego 1szą Armią, i wezwać ją do przyjęcia na się dostarczenia artykułów żywności na podstawie wyrażonej w tymże rozkazie; po odebraniu zaś od Szlachty skutecznej odpowiedzi, nieodmiennie przed d. 22 idącego września, przybyć na ten dzień do miasta Wilna i mnie zaszczyścić bytnością swoją wespół z dwoma najznakomitszymi Powiatu swojego obywatelami których należy wcześniej wezwać dla wspólnego naradzenia się, i utworzenia ostatecznego aktu, w tym przedmiocie.

Rozumie się samo przez się, że wcześnie przybycie pańskie do Wilna nie powinno zależeć, od przypadku, gdybyś nie otrzymał skutecznej odpowiedzi od którego z obywateli.

3tio. Kopia zalecenia JW. Głównokomenderującego 1szą Armią Wileńskiemu i Grodzieńskiemu czasowemu Gubernatorowi Wojennemu, z daty d. 3 września roku 1831 N. 2040.

Z doniesień dochodzących do mnie od różnych Zwierzchników i z raportu JW. Pana z d. 24 sierpnia N. 2880 dowiaduję się, iż sposoby opatrywania Woyska w gubernii Wileńskiej i Grodzieńskiej, powodem zdarzonego w pierwszej z nich buntu, tudzież bezustannego ruchu nie małej liczby woysk działającej i rezerwovej Armii, zupełnie ustały; że w magazynach skarbowych nie ma zgoła żadnych zapasów ani prowiantu ani furażu, któren się nabywa przez Naczelników półków, roty Artylleryjskie i dalsze komendy za skarbowe pieniądze ceną dla Skarbu uciążliwą; że wiele szczególnych oddziałów cierpi niedostatek żywności; i nakoniec, że niektórzy częściowi Naczelnicy dla odwrócenia tego niedostatku, biorą żywność u obywateli pod kwity, a obywatele nie wiedzą dokąd udawać się po zapłatę za oddane przez się produkta.

Żądając przez pewne środki, jakie tylko, w dzisiejszych okolicznościach, nim rzeczy doprowadzone będą do pierwszego porządku, przedsięwziętemi być mogą, zabezpieczyć ile to być może, lepszy sposób opatrywania wszystkich bez wyłączenia woysk konsystujących teraz w Guberniach Wileńskiej i Grodzieńskiej, i zarazem uwolnić Skarb od przepłacania nieuchronnego, kiedy mnóstwo Kommissyonierów i drugich osób skupuje prowiant i furaż w jednym i tymże czasie, oraz w jednych i tychże samych miejscach ceną nie oznaczoną, ja sądzę, że nie ma pewniejszego i łatwiejszego sposobu, jako wezwać Szlachtę obu Gubernii, aby przyjęła na się, dostarczenie mąki, krup, owsa, oraz siana w skarbowe prowiantskie magazyny z opłatą Zgromadzeniu Szlacheckiemu za produkta podług cen, jakie stosując się do prawdziwej wartości ustanowionemi będą.

W tym celu, oraz z zupełną nadzieją, że Szlachta Wileńskiej i Grodzieńskiej Gubernii, z ochotą przyjmie na siebie dostarczanie arty-

kułów żywności dla Woyska, i nie uchyli się w okoliczności niniejszey od dopomagania potrzebom Skarbu sposobami jakie są w jey mocy, udaje się do JW. Pana; a będąc pewien gorliwości jego, gotowey w każdym zdarzeniu potrzeby ułatwienia dostarczeń żywności dla Woyska, polecam.

1mo, Wezwać Szlachtę Guberniy Wileńskiej i Grodzieńskiej, aby dla Woysk rozłożonych w tychże Guberniach prowiantu, owsa, oraz jeżeli można i siana w takich ilościach, jakie się okażą bydź potrzebnymi podług dizlokacyi Woyska, przyjęła na siebie przez cały ciąg ostatnich trzech idącego roku miesięcy, to jest, od d. 1go następnego października po 1szy stycznia roku przyszłego 1852.

2do. Prowiant i furaż ma bydź dostawiony do magazynow, albo też i prosto oddawany woysku samemu, stosownie do tego, jak się będzie zdawało samey Szlachcie lepiej i dogodniej; starać się zaś należy, aby dostarczenie prowiantu było tak urządzone, iżby zawsze w końcu miesiąca każdego była dostarczona taka ilość, jaka potrzebna na miesiąc następujący, furaż zaś, stosując się do potrzeby.

3tio. Ceny za produkta naznaczyć stosując się do istotney wartości ich, i możności dostarczenia, takie, któreby nie obarczały Skarbu ani były z krzywdą dla obywateli. Ustanowienie tych zależeń będzie od wspólney Marszałkow Szlacheckich z Gubernatorami Cywilnymi narady; gdy zaś tym sposobem ceny w obu Guberniach ustanowione będą, donieść mi o nich, z dodaniem własney opinii, czyli zdania JW. Pana, dla utwierdzenia.

4to. Pieniądze na opłatę Szlachcie podług cen, jakie będą ustanowione, będą wysłane od Jenerał-Intendenta Armii do Prowiantkiego Kommissyonierstwa będącego w Wilnie; Szlachta odbierać będzie pieniądze w tych miejscach gdzie chce sama, tudzież bądź przez Marszałkow Powiatowych, bądź przez inne osoby.

5to. Na produkta dostarczone dla Woyska, Szlachta będzie miała wydawane drukowane kwity od osob, które będą przyjmowały te produkta, i za temi kwitami będzie pobierać opłatę niezwłocznie; do tego zaś aby przy oddawaniu do magazynow lub woyska produktow, nie były zatrzymywane podwody, i zdający produkta, nie doznawali mitręgi w odbieraniu kwitow, przedsięwzięte będą surowe środki.

Mam zupełną nadzieję, że JW. Pan, przez swoją ciągłą dla pożytku i dobra Monarszego gorliwość, przedsięwziesz wszystkie zależące od siebie środki do naydogodniejszego i naypewniejszego na powyższej osnowie urzędzenia, dostarczać dla Woysk w Guberniach Wileńskiej i Grodzieńskiej, przez miesiące roku idącego październik, listopad i grudzień; doniesienia zaś JW. Pana, o skutku niniejszego polecenia mojego, raczysz Pan przysłać mi przez umyślnego Kuryera do Łucka.

Na zdarzenie potrzebnych działań, w rzeczy zaopatrywania Woyska w żywność, niżeli dostarczenie dla woyska od Szlachty urządzone zostanie z akuratnością należytą, rozkazałem udać się do Wilna i stawić się u JW. Pana, Pomocnikowi Jenerał-Intendenta Armii Półkownikowi Ładyńskiemu, któremu poleciłem, aby przejeżdżając przez Gubernią Grodzieńską, wywie-

dział się naybliżej o cenach produktow żywności, i o tych donieść JW. Panu, na przypadek potrzebnego w tey mierze ze strony Pańskiej uważania. Ten pomocnik Jenerał-Intendenta, na opatrywanie Woyska bez zamitrężenia, ma u siebie 100,000 rubli assygnacyynych, i jest obowiązany podług mojego rozkazu, przedsięwziąć wszystkie sposoby do urzędzenia żywności dla Woyska po dzień 1szy października, oraz do skommunikowania Szlachcie wyliczenia, wiele na każdy miesiąc potrzeba prowiantu i furażu.

Co się tycze do opatrywania Woysk porcyami mięsa i gorzałki, tedy to pozostanie na dawney osnowie: to jest, mają bydź wydawane pieniądze Woyskom podług cen ustanowionych.

Dla jasności w rachunkach, zaspokojenie obywateli za dostarczenia dla Woyska uczynione podług dawniejszych rozkazow byłego Naczelnego Dowódcy Armii Działającej Hrabiego Dybicza-Zabałkańskiego, nie powinno bydź mieszane z dostarczeniem terazniejszym, ono zostanie uskutecznione swoją drogą z tych summ, które na ten przedmiot wysłane i naznaczone do wysłania.

Tłumaczył J. Sawicki Sekretarz Kollezski.

(490)

P o d r a d .

1 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu, w skutek przedpisania P. Cywilnego Gubernatora i Kawalera, względem przedaży z publicznego targu materyatów, pozostałych z rozbitych domów i innych budowli w system Wileńskich Fortyfikacyi weszłych, należących do Petelozycy, Szpionaglowey, Cywińskiego, Zaykowskiego, Chodasewicza, Szulskich, Xięży Augustyanow, Wileńskiej Kapituły, Żyda Izraelowicza i z mieyskiego budynku pod Iokacyą 5go oddziału pożarney policyyskiej komendy bywszego, nazaaczone terminy do targów: pierwszy 5go, drugi 6go, i trzeci ostateczny 7 dnia, następującego miesiąca Października; zacem życzący mogą przybywać dla tych targów na pomienione terminy do Wileńskiej Izby Skarbowey. Września 15 dnia 1851 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

(500) Naczelnik Stołu P. Wolański.

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki niemiejszym ogłasza, iż w oney odbędzie się targ na dostawę dla zakładów od 1go stycznia 1852 po 1szy stycznia 1853 roku różnych zapasów iako to: świeżego mięsa wołowego, łoin, mydła, świec, oleju, mąki krupczatey 2go gatunku i żytniey, krup owsianych i gryczanych, siana, owsa, płótua koszulowego i podszewkowego, piestredzi, sukna wielbłądziego czyli szarego, wedle odebranych od Ministeryum próbek, drew i t. d. odpowiednie summie na 25,000 rubli, równie na oddanie wycierania kominów, czyszczenia dziedzińców i mieysc odchodowych i na podjęcie się dostawy lekarstw dla chorych od 1go Marca 1852 także na rok; zacem życzący z pewnemi ewikcyami i mogą przybydź na terminy terazniejszego 1851 roku Listopada 10go i 15go dnia.

Bachhalter Ciechański. (494)

W e z w a n i e .

1. Żądającym Sądownie postanowionym ku-

ratorom pozostałości s. p. maystra cechu rękawników Tomasza Cichockiego, oraz zmarłej żony jego Elizabety Fryderyki z Dąbrowskich, szlachetna Rada miasta Rygi pozwoliła Proclamma ad convocandos creditores et heredes odsyłając ich dla wyexpediowania takowego proclamma do Sądu Sierockiego. Ten tedy sąd zapożywa każdego successora lub wierzyciela takowych pozostałości z jakiego bądź źródła mających pretensye w przeciągu sześciu miesięcy od daty niniejszey proklamacyi, a najpóźniej dnia 14tego Januaryi 1832 roku sub poena praeclusi w wspomnionym Sądzie Sierockim lub jego Kancellaryi z dowodami onych pretensyi, objawić i podać do rozprawy, a szczególnie prawo successyi dokazać. Kto z kredytorów lub successorów naznaczony termin opuści, nazawsze oddalonym, i słuchanym nie będzie, i owszem ipso facto praeclusus zostaje. Zatem Sąd każdego przestrzega baczny być, ażeby szkoda dla niego nie wynikła. Publicatum w Ratuszu Rygkim dnia 14go Julii roku 1831.

(M.P.) C. Gross Jud. Imp. Civit. Rigens Secret.

1 Demnach die gerichtlich bestätigten Curatoren über den Nachlass des verstorbenen Handschuhmachermeisters Thomas Cichotzki und dessen gleichfalls verstorbenen Ehefrau Elisabeth Friederika, geb. Dombrowski, bei Einem Wohl edlen Rathe um Nachgabe eines Proclammis ad convocandos creditores et heredes genannten Eheleute gebeten, und ihnen solches auch nach gegeben, dieselben aber zu dessen Bewirkung und Ausfertigung an Ein Edles Waisengericht verwiesen worden; als werden von Einem Edlen Waisengerichte Alle und Jede welche an den Nachlass des verstorbenen Handschuhmachermeisters Thomas Cichotzki und dessen gleichfalls verstorbenen Ehefrau Elisabeth Friederika, geb. Dombrowski, einige Anforderungen oder Erbanprüche haben sollten, desmittelft aufgefordert, sich innerhalb sechs Monaten a dato dieses affigirten Proclammis, und spätestens den 14ten Januar. 1832, sub poena praeclusi bei einem Edlen Waisengerichte oder desselben Kanzlei zu melden und dabelbst ihre Fundamenta crediti zu exhibiren, so wie ihre etwanigen Erbanprüche zu discutiren, widrigenfalls selbige, nach Expiration solthanen termini praefixi, mit ihren Angeben und Erbanprüchen nicht weiter gehört, noch admittirt, sondern ipso facto excludirt seyn sollen. Wornach sich Alle und Jede zu richten, vor Schaden und Nachtheil aber zu hüten haben. Publicatum Riga Rathhaus, den 14ten Juli 1831.

(L.S.) C. Gross Jud. Pup. Imp. Civ. Rigens Secret.

(495)

Oświadczenie.

1 Za Rozkazem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.

Wypis z xiąg Ziemskich Powiatu Rowieńskiego— Roku tysiąc ośmset trzydziestego pierwszego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia. Przed Aktami Ziemskimi Powiatu Rowieńskiego i przedemną Teofilem Goreckim, miysoc Regenta Akt tychże zastępującem, stawiają osobiście WW. Ludwik i Tekla z Brzozowskich Krzywicy małżonkowie, takowe w Aktach Ziemskich Rowieńskich czynią Oświadczenie: Zeszły W. Onufry Tułowski były Sędzia Graniczny Powiatu Wołkowskiego, rodzony brat matki, a Wuy żalącej się Tekli z Brzozowskich Krzywickiej, schodząc niedawno bezpotomnie ze świata, zostawił po sobie znaczny fundusz, tak z majątku ziemnego, Andrzejowicze zowiącego się, w Gubernii Grodzieńskiej, Powiecie Wołkowyskim sytuowanego, successywnie odziedzianego, iako też z znacznego Inwentarza i inney ruchomości składający się, który drogą naturalney successyi, prawym jego Successorom należy. Successya takowa na trzy siostry rodzone s. p. W. Onufrego Tułowskiego, wedle prawa przypada. Z tych pierwsza nieżyjąca już Felicyanna z Tu-

łowskich, pierwszego zamężcia Truchnowska, a powtórnego Pisankowa, zostawiła po sobie dwie córki, także już nieżyjące, Felicyannę w zamężciu Choynowską i Antoninę, w zamężciu Komaiowską; potomstwo których jedną schedę successyi wyobraża— Druga siostra jest żyjąca W. Franciszka z Tułowskich Butkiewiczowa, Mostowiczyna Wołkowyska— a trzecia W. Ludwika z Tułowskich Brzozowska Pułkownikowa dawnych Woysk Polskich, matka żalącej się Tekli Krzywickiej— Zeszły Onufry Tułowski (iako się wyżej wyraziło) zszedł bezpotomnie, bo nie miał prawego potomstwa, tytułujący się zaś jego synem Joachim, i niewolnie nazywający siebie Tułowskim, ani drogą naturalney successyi, ani mocą nieprawnych tranzaktów, przez zabiegi poformowanych, również i matka jego Krystyna z Lutkiewiczów, pierwszego zamężcia Borkowska, a powtórnego Tułowska, za zapisami nieprawymi, nie odziedziczyć po W. Onufrym Tułowskim nie mogą, i nie mają prawa— Wszelkie zatem tranzakcyje, na rzecz Krystyny Tułowskiej i Joachima, niewolnie Tułowskim zowiącego się, poczynione, mocą których oni nieprawnie majątek po zesłym W. Onufrym Tułowskim pozostały, na rzecz prawych jego Successorów iść powinny, zawładali: Oświadczaający się Krzywicy małżonkowie, z mocy praw sobie od matki służących Aktorowie rzeczy, za nieprawne, a tём samém nieważne i żadnego znaczenia mieć nie mogące ogłaszają, zapowiadają, że o znikczemieniu onych i o successywną swą własność, a między tём o zabezpieczenie majątku successywnego i intrat od straty, porządkiem prawnym silnie dopominać się będą— Gdyby zaś kto, powodem niewiedomości o nieprawnych tranzakcyach Krystyny Tułowskiej i Joachima, Tułowskim zowiącego się, w umowę z niemi o nabycie majątku Andrzejowicz nie wchodził, dla zawiadomienia o tём Publiczności, niniejsze Oświadczenie do trzykrotnego ogłoszenia przez gazetę Kuryera Litewskiego przesłać do Redakcyi teyże Gazety zamierzamy. Działo się w mieście powiatowém Równym na Wołyniu dnia trzydziestego pierwszego Augusta, tysiąc ośmset trzydziestego pierwszego roku. Ludwik z Krzywicy Chełmskich Krzywicki. Tekla z Brzozowskich Krzywicka. Z których xiąg i ten Wypis za Rezolucyą sądową na podaną prozbę wypadła, pod pieczęcią Ziemską Powiatu Rowieńskiego wydać się. Pisan w mieście Powiatowém Równym.

Teofil Gorecki Zastępca Regenta Akt Ziemskich Powiatu Rowieńskiego.

Jest w Aktach świadczą: Jan Rossa Hornowicz Archiwista. (495)

1 Na dniu 25 augusta t. r. Katarzyna z Sawickich Zabiłowa Obyw. Wileń. dług śmiertelności wypłaciła, nie zostawiwszy po sobie żadnego potomstwa, successorami zaś onoy są Bielscy, Józef Sawicki, Sielioka, Klementowiczowa i Wasilewscy z siostr i braci rodzonych zesłej Zabiłowej ciotki pochodzące. Fundusz swój wspólną pracą z mężem Grzegorzem Zabiłem uzbieraney, składa się z kamienicy wrowaney pod N. 350 leżącej i z sumą kapitalnych od różnyh osób obcyh Zabiłom należnych; jakowe porządkiem prawnym po zamani-

festowaniu urzędowem czynności Grzegorza Zabieły i po ostrzeżeniu również urzędowem wszystkich debitorów przez Woźnego zostały. Dopiero wyż pomienieni successorowie nim się skomunikują z całą swą familią, oraz nim Sąd sporu o połowę funduszu przez wyrok swój niezadecyduje, uprzedzają Szanowną Publiczność tém ostrzeżeniem, iżby nikt z Grzegorzem Zabiełto nieraczył wchodzić władne układy i opisy o dom wyż rzeczony, ani też do rąk jego wnosić summy kapitalne lub procentowe choćby za dokumentami mieszczącemi w sobie Zabieły imię, w przeciwnym razie jeżeliby ktokolwiek z Szanowney Publiczności mimo to ostrzeżenie wszedł/wstosunki z takimże rzeczonym Grzeg. Zabiełto o aktorstwo domu i o summy, a ztąd do odpowiedzi prawnym successorom, iakimi są na początku niniejszego ostrzeżenia, nazwiskami wymienieni, wówczas znagleni zostaną winę powtórney restytucyi samym sobie przypisać. Dat w Wilnie 1831 r. mca 7bra 1 dnia. Takowe uwiadomienie w imieniu successorow zeszlęy Zabiełtowej iako plenipotent podpisuję.

Józef Bodzianowski Adw. Sub. Wileńskich.

(492)

Uwiadomienie.

1 Pensya żeńska Deybelów w Wilnie, przez czas kilku miesięcy zamknięta, na nowo otworzoną została; o czém Instytutorowie, Osobom w tém interessownym, mają honor uwiadomić. — Wilno roku 1831 septembra 15 dnia.

(503)

2 Izba Skarbowa Wileńska ogłasza: iż z powodu nieakuratnego dostarczenia drew dla woysk w mieście Kownie konsystujących, przez obywatela Piłsudzkiego, z którym na ten przedmiot zawarty został kontrakt; naznaczone są termina do licytacyi na takowe dostarczenie dla targu 28go, a dla przetargu 30 septembra bieżącego roku; zatem życzący wziąć wzmieniony podrad z dnia 1go następującego nowembra miesiąca do upłynienia terażniejszego trijenium, to jest po dzień 1szy lipca roku 1833, raczą jawnie się do Izby Skarbowey na wzmienione termina z dostatecznymi ewikcyami. Roku 1831 mca septembra 11 dnia.

Sowietnik Szulgin. (489)

W obowiązku Naczelnika Stołu Malewski.

2. Katarzyna Stachowska, Instytutorka pteci żeńskiej, podaje do wiadomości interessujących, iż w domu Jana Gieyslera, na ulicy Policyjskiej, przeciw pałacu Ogińskiego, gdzie i w roku przeszłym Instytut miał lokacya; tamże od dnia 1go października roku bieżącego, rozpoczyna się lekcyje porządkiem przepisany od Rządu CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego.

Wolno drukować Polimeyster Rutkowski.

(487)

2 Stosownie do rezolucyi Sądu Ziemskiego Pttu Wileń. w r. ter. 1831 mca 7bra 12 postanowionej, przez niniejszą awizacyą obwieszcza się, iż wszelki sprzęt i mebl po zeszlęym Xdzu Tomaszu Stargolewskim Kanoniku Wileń. pozostały, na żądanie successora, z publiczney licytacyi, w domu Kapitulnym w mieście Wilnie przy zaułku Bernardyńskim pod N. 144 sytuo-

wanym od dnia 20 terażniejszego mca przedawanym będzie, aż do zupełnego wybycia zrana i po południu. (488)

Sędzia Ziem. Wil. Stanisław Drzewicki.

2 Od Mozyrskiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w Owruczskim powiecie wzięty, a z tamoczego Niższego Ziemskiego Sądu do tego takiego przeprowadzony, osłowiek *Iwan Nikołajew*, powiadający się rodem Saratowskiej gubernii Piętrowskiego powiatu ze wsi Werszaut obywatela Arkadija Nikołajewicza Juwmatowa włościaninem, mający od urodzenia blisko 40 lat i następujące przymioty: wzrostu 2 ar., 5 1/2 wiersz., włosy na głowie i brwiach, ciemnoruse, oczy bure, nos i gęba średnie, podbródek okrągławy, twarz czarniawa i ospowata. Utrzymuje się zaś pomieniony człowiek w Mozyrskim mieskim ostrogu, i przeznaczono uczynić naprzeciw powiadaniu jego sprawkę, o czém pisano 28 maja terażniejszego roku do Mińskiego gubernialnego Rządu i Saratowskiej gubernii do Piętrowskiego Niższego Ziemskiego Sądu. Lipca 12 dnia 1831 roku. (5166)

Assessor Pielecki.

Za Sekretarza Kapuński. (482)

4. Sądem ustanowieni kuratorowie pozostałości s. p. wdowy Anny Reginy z Lewentalow Stankiewiczowey z prośbą swoią o proclamma ad convocandos creditores et haeredes do Szlachetney Rady Imp. miasta Rygi udali się. Wspomniona Rada przychyliając się do takowey prośby i pozwalając oną proclamma, odesłała dla wyexpediowania onego, Kuratorów do Szlachetnego Sądu Sierockiego. Ten tedy Sąd zapożywa każdego, kto by do pozostałości s. p. wdowy Anny Reginy z Lewentalow Stankiewiczowey z iakiegobądź zrodła successyine lub inne pretensye mieć zamysłał, w przeciągu 6 miesięcy, a naypoźniej dnia 14tego oktobra roku bież. sub poena praeclusi w Szl. Sierockim Sądzie lub w jego kancelaryi się jawił z dowodami do wsparcia takowych pretensy służącemi: z warunkiem, że po upłynieniu takowego terminu, ani kredytor, ani successor żaden z pretensyami swemi nie przyiętym, a owszem praecludowanym będzie. A zatem niech każdy się wyrzega szkody z niebażności wypadać mogącey. Publicatum na Ratuszu Rygkiem dnia 14tego Apryla roku 1831.

C. Gross. Jud. Pupill. Imp. Civit. Rigens. Secret.

4. Demnach die gerichtlich bestätigten Curatoren des Nachlasses der verstorbenen Wittwe Anna Regina Stankiewicz, geb. Loewenthal bei Einem Wohl Edlen Rath um Nachgab eines Proclammatis ad convocandos Creditores et haeredes defunctae gebeten, und ihnen solches auch nachgegeben, dieselben aber zu dessen Bewirkung und Ausfertigung an Ein Edles Waisengericht verwiesen wurden, als werden von Einem Edlen Waisengerichte Alle und Jeder, welche an den Nachlass der verstorbenen Wittwe Anna Regina Stankiewicz geb. Loewenthal, einige Anforderungen oder Erbansprüche haben möchten, hiemit angefordert, sich innerhalb sechs Monaten a dato dieses affigirten Proclammatis und spätestens den 14 October d. Jahres sub poena praeclusi bei Einem Edlen Waisengerichte oder desselben Kanzley zu melden, und daselbst ihre Fundamenta crediti zu exhibiren, so wie ihre Erbansprüche zu dociren, widrigenfalls selbige, nach expiration solchener termini praefixi mit ihren Angaben und Erbansprüchen nicht weiter gehört noch admittirt, sondern ipso facto praecludirt seyn sollen. Wornach sich Alle und Jeder zu richten, vor Schaden und Nachtheil aber zu hüten haben. Publicatum Riga Rathhaus den 14 April 1831.

C. Gross Jud. Pupill. Imp. Civit. Rigens. Secr.

(460)